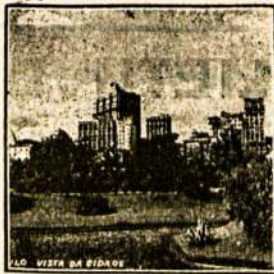

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“

Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ti METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Kovo - Marčo mėn. 9 d.

2523855

NR. 10 (322)

Tarptautiniai triukšmai dėl Klaipėdos.

Prieš 12 metų ir dabar. Klaipėdos kraštas, su vos 2.400 kv. kilometrų plotu, 150.000 gyventojų ir nuskurdintu uostu, dabar jau Lietuvos ištobulintu, antrą kartą yra sukėlęs tarptautinį susidomėjimą ir kai kurių valstybių net didelį susirūpinimą. Taip atsitinka todėl, kad Lietuva savo teise nepriklausomai gyventi, savo vienintelį Klaipėdos uostą atkakliai gina, o besodniai pietų ir vakarų kaimynai, lenkai ir vokiečiai, bandė ir tebebando jį parobti. Tačiau labai skirtingose aplinkybėse įvyksta šie klaipėdiški triukšmai.

Prieš 12 metų. Lenkija atstačiusi savo nepriklausomybę dedamasi Europos žandarų — gelbėtojų nuo bolševizmo pavojaus, p. isigrobusi kaimyninių tautų žemių, tiesia savo nagus į Klaipėdą ir visą nepr. Lietuvą. Prancūzija, norėdama su lenkų pagalba iš rytų Vokietiją apsupi, pritaria ir remia didelės Lenkijos sukūrimą. Lenkų klaidinami ir savais opiais reikalais apžiūti, prancūzai nusjėgilia ir nepažįsta kitų rytų Europos tautų siekių bei politikos, kaip tada dar jie nepažinojo net pačių lenkų (dabar jau geriau pažįsta). Lenkai, per prancūzus ir kitais būdais, ilgai vilkino Lietuvos pripažinimą de jure ir tuo atitolina Klaipėdos krašto, pagal Versalės sutartį, prijungimą prie Lietuvos. 1922 metų antro pusė, pirmiau Amerikos Jungtinės Valstybės, paskui ir Santarvės valstybės (Prancūzija, Anglija, Italija Japonija) pripažįsta Lietuvos Respubliką de jure. Vadinas atkrinta pasakotinė klintis atiduoti Lietuvai Klaipėdos kraštą, kurią tuo tarpu valdo, santarvės valstybių vardu, prancūzų komisaras Pėrsnė su prancūzų batalionais. Prancūzų, vokiečių ir net lenkų spekuliantų grupės jau yra Klaipėdoje susikūrusios šilto lizdas, verčiasi kontrabanda, alina kraštą, ir nenori, žinoma, jį atleisti. Iškyta sumanymas įkurti Klaipėdoje vadintą „freistatą“ — laisvės valstybę, lenkų globojamą. Gruodžio mėn. sužinoma, kad santarvės valstybės tikrai nebūkosios spęsti Klaipėdos klausimą kaip, Versalės sutarty numatyta, tai yra, prijungti jį prie Lietuvos.

Tada, išsekus kantrybei, 1923 m. sausio 10 d. įvyksta Klaipėdos krašto suklimas ir per 5 dienas visas kraštas su uostu atsuduria sukilėlių rankose, kurie reikalauja krašto prijungimo prie Lietuvos.

Santarvės valstybės, kaltindamos Lietuvą sukilimo parėmimu jaučiasi labai įžeistos... Lenkai sūlosi sudrausti Lietuvą ginklu. 5 prancūzų karo laivai ir vienas anglų šarvuotis skuba į Klaipėdą. Atvyksta ypatingoji Santarvės komisija, kuri reikalauja, kad sukilėliai

apleistų miestą, grąšindami jūroje išrikuotų karo laivų armotomis...

Sukilėliai nepasiduoda, karo laivai... suplaukia juos ir prasideda derybos. Tarp sukilėlių ir komisijos tarpininkauja Lietuvos valdžios įgalotinis Ant. Smetona, dabartinis Valstybės Prezidentas. Santarvės valstybės, — Prancūzija, Anglija ir Italija, vasario 2 d. įteikia Lietuvai ultimatumą (grėisimą reikalavimą) pašalinti per 7 dienas sukilėlius iš Klaipėdos, bet... neleidžia kraštą įvesti Lietuvos kariuomenei. O geruoju sukilėliai nepasiduoda. Taip tragikoniškoj padėty ilgai tęsiasi derybos, iš abiejų pusių padaroma kai kurių nusileidimų. Sutarinama tam tikromis sąlygomis Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos. Vasario 19 dieną Klaipėdoje iškeliama Lietuvos valstybinė vėliava, tą pačią dieną įviena į miestą ir kraštą Lietuvos kariuomenei, o Santarvės karo laivai apleidžia Klaipėdos vandenis... Neapsukomus ir neaprašomus džiaugsmus apima visą lietuvių tautą, žūt ar būt pasiryžimu pasiekti šito didžiulio laimėjimo.

To laimėjimo ir džiaugsmo didumas yra suprantamas tikrai prisimirus ano meto Lietuvos vidaus ir tarptautinę padėtį. Lietuva po Didžiojo karo iš nepriklausomybės karų, dar buvo vos pradėjusi iš juodojo skardo ir griuvėsių. Dar 1922 metų gero derliaus didelę dalį buvo atidavusi dovonai vokiečiams už jų beverčius popiergalius — ostmarkes. Lietuvos pinigai — litai įvesti pavėluotai tik tai nuo 1922 metų spalio 1 d.

Medžiaginiai krašto ištekčiai buvo menki, kariškos jėgos silpnos, užsieniuose stiprių draugų nebuvo, Europos gatiųjų tarpe vyravo Lietuvai priešinga lenkų itaka, ūtokiomis tai aplinkybėmis Lietuvai teko susidurti su Europos valstybėmis, ir laimėti, laimėti sumanui atkakliu savo teisių gynimu, tautos vieningu žūbtūtinu pasiryžimu. Ir su rimtu pagrindu buvo galima bažnyčiose giedoti: „Todėl nesibijosime nors ir žemė drebėtų“, o salėse ir aikštėse: — Lietuva Tėvynė mūsų — tu didvyrių tėmė“...

Tada viso pasaulio spauda daugybę prirašė apie Lietuvą ir Klaipėdą; nesuinteresuoti laikraščiai reikė daug simpatijų, užuojautos ir linkėjimų mažai Lietuvai, didvyriškai ginančiai teisę ir teisingumą.

Praslinko lyginai 12 metų. Ir vėl tarptautinis susidomėjimas ir susirūpinimas Lietuva ir Klaipėda. Šį kartą jau visai kitokios to susidomėjimo priežastys ir aplinkybės. Dabar jau nacionalistinė Vokietija, nuplikusi plėšikiškos nagus Austrijoje, smurtiškai kei-

nos lietuviškąjį kraštą pagrobti. Kariuomenės teisme svarstomoje Klaipėdos priešvalstybinių gaivalų byloje atidengiami skandalingi dalykai. Viso pasaulio spauda vėl pilna rašinių apie Lietuvą, vėl visi bešališkieji laikraščiai reiškia Lietuvai daug simpatijos, užuojautos ir linkėjimų išėti laimėtoja nelygioje kovoje. Ir išėisime.

Dabar Lietuva viduje yra nepalyginti geriau susitvarkiusi, medžiagiškai sustipėjusi, savo ginkluotas pajėgas išugdžiusi, visa tauta yra daug vieningesnė, apsišvietusi bei susipratusi. Užsienioje turime daug draugų, net kūrų sąjungininkų; didžiosios valstybės

Klaipėdos klausime dabar jau yra Lietuvos pusėje. Vokietija nors palyginti su Lietuva, yra didelė ir galinga valstybė, bet ji aplinkui beturi vien priešus. Klaipėdos kraštas svarbia tarptautine sutartimi ir net pačios Vokietijos parašu yra ir juridikai tvirtai prijungtas prie Lietuvos. Tiesa, gal būti dabar turime daugiau būkštaujančių prieš vokiečių grąšimus, nes jau primiršime, kaip reikia dideliuose pavojuose už savo teises kovoti. Priešimnimas, kokiomis aplinkybėmis ir kaip kovojo me už Klaipėdą, prieš dvylika metų, turi ir šiandien padrašinti.

Tsb.

Valstybės išdavimo byloje Kaune paaikėjo skandalinga pradžios mokyklų buklė Klaipėdos krašte.

Valstybės išdavimo byloje juo labiau juo daugiau paaikėjo skandalingų dalykų. Štai vasario pirmomis dienomis buvo išaiškinta stačiai skandalinga pradžios mokyklų buklė Klaipėdos krašte. Daugelis mokytojų dar ir ligšiol nemoka lietuvių kalbos. Vienas mokytojas net nesuprato teismo pirminko klausimo, ar jis mokytojas... Tačiau tie nemokšos sakosi vaikus mokę lietuvių kalbos. Numanu, kaip jie mokė, jeigu patys nė žodžio lietuviškai nemoka. Jie mokyklose lietuvių kalbą išjuokdavo.

1929 metais Tauragės mokytojų seminarijos direktorius M. Mačernis, gavęs švietimo ministerio įsakymą, lan kė Klaipėdos krašto mokyklas, kurių aplankė daugiau kaip pusę. Lietuvių kalbos atžvilgiu tose mokyklose visgi kai nebuvo vykdomi pačios direktorių išėisti įsakymai bei įstatymai. Mokytojai boikotodavo net lietuviškus vadovėlius. Vaikai tyčia buvo mokomi apie Vokietiją ir Prūsias, o apie Lietuvą ir lietuvius beveik nieko. Į klausimus, vaikai atsakydavo, kad Lietuvos sostinė yra Maskva, kad Tauragės Nauji miestas yra didžiausias Lietuvos miestas, kad Lietuva turi 100 milijonų gyventojų, kad aukščiausia Lietuvos valdžia yra Hindenburgas, o Klaipėdos

krašto valdžia gyvena Berlyne ir t. t...

Didžiausią audrą ir mokyklose sukėmusios Zaso ir Neumanno partijos. Mokytojai skundėsi buvę tiesiog terorizuojami, verčiami stoti į Neumanno partiją ir tik bijodami vokiečių keršyto, nemoką lietuvių kalbos. Lojalumas Lietuvai mokytojams ypač kenkdamas pinigais. Nuo praeitų metų birželio pabaigos, kada buvo pastatyta vokiška direktorija, mokyklų buklė Klaipėdos krašte yra pagerėjusi. Tačiau dar ir dabar atsiranda atkaklių hitlerininkų mokytojų, kurie priklauso partijos draugų organizacijai... Nežiūrėdami įstatymų jie dar ir dabar Klaipėdos krašte varo vokietinio darbą. Kiek ankėčiau, kai kurių mokyklų vaikai sveikindavosi tik hitleriškai ir jau patys tarp savęs kalbėdavosi, kad tuojau Klaipėdos kraštas grįž prie Vokietijos ir jie laisviau atsidūsą.

Klaipėdos krašto mokyklose neleistina buklė sudarė Vokietija, papirkdama vietinius mokytojus. Pasirodo, kad kiekvienas jų prie algos dar imdavo stambių „priedų“. Tuo būdu, teismas vasario pradžioje išaiškino tą priešvalstybinę veiklos dalį, kuri turėjo tikslu nuodyti mokyklinio amžiaus jaunimą.

Tsb.

Ragina patikrinti Klaipėdos neliečiamybę.

Iš Londono pranešama, kad anglų viceministeris lordas Edenas pasiūlęs anglų vyriausybei imtis žygių patikrinti Lietuvos suverenumo (vyriausias) teises Klaipėdos krašte. Edenas manys, kad reikėtų did. valstybėms, susitarus su Vokietija, paskelbti tam tikrą deklaraciją, (pasisakymą, pranešimą), kuria, atsižvelgiant į padėties rimtumą, būtų dar kartą garantuotas (užtikrintas) Lietuvai Klaipėdos kraštas. Jei Hitleris su tokiu pasiūlymu nesutiktų, Edeno manymu, to

kių garantijų reikėtų imtis vienoms didž. valstybėms. Lordas Edenas apie tai ir Ženevoj kalbėjęs su Sov. Rusijos ir kitų valstybių atstovais. Edenas tą pasiūlymą padarė sąryšy su Vokietijos kariuomenės sukoncestravimu (sutelkimu) Ryt prūsiose prie Lietuvos sienos.

Užsienio spauda apie vokiečių kariuomenės sutraukimą į Rytprūsius rašo, kad Vokietija grąšinanti Lietuvai sąryšy su Klaipėdos hitlerininkų byla kariuomenės teisme.

LIETUVOJE

Latvijos kariuomenės vadas lankėsi Lietuvoje.

Persių metų gruodžio pradžioje į Rygą buvo nuvykęs Lietuvos kariuomenės vadas puikinkas Raštikis. Šis jo apsilankymas davė pradžią artimesniam Lietuvos ir Latvijos kariuomenių bendradarbiavimui. Atsakydamas į pulk. Raštikio vizitą, vasario 4-6 d. Kaune lankėsi Latvijos kariuomenės vadas gen. Berkis. Nuo Latvijos sienos iki Kauno gen. Berkį lydėjo aukštieji Lietuvos karininkai. Kauno stotyje, papuoštoje Lietuvos ir Latvijos vėliavomis, gen. Berkį sutiko kariuomenės vadas pulk. Raštikis, štabo viršininkas pulk. Černius, Kauno įgulos viršininkas pulk. Čapikas, Latvijos pasiuntinys dr. Seja ir kiti. Čia pat buvo išrikiuota karo mokyklos garbės kuopa.

Latvijos kariuomenės vadas Kaune aplankė Prezidentą Smetoną, užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrus, kariuomenės vadą ir vyriausiojo štabo viršininką. Paskui apžiūrėjo Kaune stovinčias Lietuvos kariuomenės dalis. Apsilankymo proga gen. Berkis nuklaidė Lietuvos kariuomenės vadams įteiktą atvių ordenu, kuriais juos apdovanojo Latvijos Prezidentas.

Kaune gen. Berkis buvo suruoštas visa eilė priėmimų. Per juos pasakytose kalbose buvo pabrėžti dabar susidarantieji draugiški ir artimi santykiai tarp Lietuvos ir Latvijos kariuomenių, iškeltas reikalas tuos santykius dar daugiau plėsti bei gilinti. Namatoma keistis karininkais, kurie pavėję kaimyninės armijos eilėse, susipažins su savo kaimynais, išmoks vieni kitų kalbos ir t. t., o tai žymiai palengvins abiejų kariuomenių bendradarbiavimą ateityje.

Tuoju atvykęs į Kauną ir prieš pat grįždamas į Rygą gen. Berkis kalbėjosi su Lietuvos spaudos atstovais. Pirmausiajį jis pažymėjo tą didelį nuodirdumą bei draugiškumą, kurį jis patyrė Lietuvoje. Tikrai jam buvę malonu viešėti broliškose ir draugiškose tautos žemėse. Kauną, kurį jis matė prieš

30 metų šiandien negalėjo pažinti. Iš mažo miestelio jis šiandien išaugęs tikrai europiejišku, gražiu miestu, su daugybe puikių namų ir didingų kitų pastatų. Lietuvos kariuomenė, ypač karo mokykla, gen. Berkis taip pat padariusi si kuo puikiausio įspūdžio.

Šia proga, tenka priminti, kad Lietuvos ir Latvijos kariuomenės jau prieš 700 metų drauge kariavo prieš vokiečių ordiną. Ateinančiais metais nuo to mūšio (Sausės) sueina 700 metų. Mano ma, sukaktuvių proga surengti bendrą Lietuvos ir Latvijos kariuomenių parada.

Tsb.

Lietuvoje plinta telefonų tinklas.

Telefonai Lietuvoje dar nėra labai paplitę, nors jau galima šia priemone susišniti su visais krašto užkampiais. Telefonų plitimą trukdė diktas, jų įsivedimo mokėstis. Už telefono įvedimą reikėdavo mokėti po 1.0 litų ir paskui kas mėnuo po 15 litų. Už šiuos 15 litų, be atskiro primokėjimo, galima buvo per mėnesį kalbėti 75 kartus, už kiekvieną tolimesnę paskalbėjimą dar po 10 centų. Nuo šių metų vasario 1 dienos valdžia mokėstis už telefono įvedimą sumažino net penkis kartus — dabar už įvedimą reikia mokėti tik 30 lit. Už telefono nuomą ir paskalbėjimus paliktas beveik tas pats mokėstis, tikai pakeista atskaitymo tvarka. Atpiginus telefono įvedimą, sparčiai ir labai pakilo reikalavimai įvesti telefonus asmenims, kurie jų iki šiol neturėjo. Telefonų tinklai tuo būdu pradeda spręsti plisti. Valstybės išdas, papiginti telefonų įvedimo mokėstis pajamų turės net daugiau, kaip anksčiau, nes daug daugiau surinks pinigų už telefonų nuomą ir atskirus paskalbėjimus.

Tsb.

Pakeistos darbo valandos paštuose.

Pašto Valdyba praneša, kad visuo menės patogumui darbo valandos pašto įstaigose ir agentūrose pašto operacijoms sekmadieniais ir šventadieniais atlikti nuo š. m. vasario mėn. 3 d. nutatomos nuo 9 iki 10 val. ir nuo 12

iki 13 valandos.

Šis pakeitimas noliečia Klaipėdos kr. paštu ir agentūrų, taip pat Kauno centralinio, Kauno — Šančių, Kauno — geležinkelio stoties, Kauno — Sena miesčio ir Kauno — Žaliakalnio paštu.

Baisus gaisras.

Židikų valsčiuje, Pakviščio dvare įvyko nepaprastas gaisras. 6 v. vakaro užsidėgė Ramanausko gyvulių tvartai. Per gaisrą sudėgė tvartai drauge su ten buvusiais galvijais. Iš viso žuvo 40 karvių, 18 veršių ir 10 kiaulių. Gesinant gaisrą pats savininkas Ramanauskas smarkiai apdegė. Gaisro priežastis aiškina.

Lituanika II neskris per Vokietiją.

Feliksas Vaitkus, Lituanikos II vairuotojas, jau paruošė savo skridimo planą ir tą planą atspausdino Amerikos „Naujienose“. Iš to plano matyti, kad Feliksas Vaitkus su Lituanika II neskris per Vokietiją. Jo kelionės maršrutas bus toks: Išskridęs iš Njujorko aerodromo, Vaitkus skris šiaurės rytų linkui per Bostoną, Naująją Škotiją ir į atvirą jūrą išskris ties Niufondlando sostine St. Džonsu. Skridamas per Atlantą toliau į šiaurę negu Lituanika I, lakūnas persikris vidurį Airijos ir Angliją pasieks ties Liverpuliu. Palikęs Angliją, Vaitkus skris per Šiaurės jūrą, per Daniją, Baltijos jūrą ir Lietuvą pasieks ties Klaipėda. Iš Klaipėdos lėks į Kauną, kur ir nusileis. Kelionės ilgis iš viso 4.479 mylios. 3/4 šios kelionės teks lėkti viršum vandens. Iš Njujorko į St. Džonsą yra 1151 mylia, nuo St. Džonso iki Liverpulio — 1998 mylių ir nuo Liverpulio iki Kauno — 1380 mylių.

Kodėl Vaitkus pasirinko šį kelią, o ne per Vokietiją, to jį neaiškina.

Leiten. Vaitkus savo laiske rašo, kad jo lėktuvo įrengimas ir skridimas skirsis nuo visų iki šiol darytų skridimų. Lėktuvas turi naujoviškus įrengimus, kurie padės išvysti didelį greitį sunaudojant mažiausiai gazolino. Lėktuvas skris greičiau, turės radio, be

to, naujoviška propelerį, kuris pagal reikalą galės lėktuvą tai stipriai, tai lėčiau traukti.

Kiek Lietuvoje yra gydytojų.

Vjduas reikalų ministerijos sveikatos departamentas yra šitiek visoje Lietuvoje užregistravęs gydytojų: medicinos gydytojų—682, dantų gydytojų—367, dantistų—60, felčerių—213, akušerių—445, gailingųjų seserų—263. Klaipėdos krašte medicinos gydytojų yra 42.

Lenkija pasirašinėja slapto karą sutartis.

Paskutiniu metu vitos Europos spaudoje pasirodė daug pranešimų apie Lenkijos slapto sutartį su Japonija, kuri be abejonės nustato pareigas abiem susitarusioms šalims tuo atveju, jei tarp Rusijos ir Japonijos kitų karas.

„Neue Zuercher Zeitung“ Londono korespondentas praneša, kad ta sutartis, kuri pasirašyta praeitų metų lapkričio ar gruodžio mėnesį, Londone sukėlė didelį susijaudinimą. Londono diplomatinuose sluoksniuose esą tvirtinama, kad pagal tą sutartį jau dabar matyti, kaip geriau paruošti aviaciją ir technškai apginkiuoti pėstininkų kariuomenės dalis. Esą būsią pasidalinta patyrimais: japonai pasimokysią iš gerai paruoštos lenkų aviacijos, o lenkai pasimokysią iš japonų aukštos apginklavimo technikos. Be to, tie patys diplomatiniai stuksniai tvirtina, kad pagal tą sutartį karui kilus lenkai su japonais pasikeisį žaliava ir visokia karo medžiaga.

Ryšium su tais pranešimais Europos sostinėse kilo didelis susirūpinimas, nes tai aiškiai prieš Rusiją nukreipta sutartis gali labai smarkiai pakenkti pačios Europos taikai!

AR JAU ATNAUJINAI PRE NUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

V. Gytiis.

Lyg Sapnas...

(Iš atsiminimų.)

Mielėoniškas pavakarys. Saulutės spinduliai bažnyčios bokšto nos braižo įvairiausius trikampius, daugiaakampius ir dažo juos deimantine spalva.

Oras toks slėgiantis, sunkus. Gatvių amžinas bildesys ji daro dar sunkesniu.

Milionišes švarkų bei suknelių mintos, riebus ir dažyti veidai tik bėga, skuba. Kur? Nežinia...

Tiltas. Ten, žemai, po mano kojomis, pilkos, putuotos bangos plauna tiltą papėdę ir seka jam amžiną pasaką. O tiltas tylus klausio ir liūdi.

— Eh, kad suprasčiau aš bangų kalbą, kad galėčiau klausytis jų amžinos, nepabaigiamos pasakos!..

— Tau jų nesuprasti — sušnoka čia prabėgdamas žalias vėjas.

Bangos dar labiau sušnoka lyg tyčiodamasis manim.

Liūdna... Praslenka keli silnetai. Jie pažiūri į mane skersom.

Naktis miesto sode. Elektros akys nemirksėdamos, nustebusios į mane žiūrė, lyg norėdamos atminti, kur mane mačiusios. Sodo medžiai tiesia ilgus, tamsius šėšėlius. Iš fontano trykštandami vandenį mirga tūkstankiai akiai.

Lyg rudens naktį lietuviškame danguje žvaigždės.

Nykiai šlama medžių lapuose vėjas. Jo šlamesys primena šermunį giesmę, o krantinčių lapų — laidotuvių „requiem“...

— Ach, kaip liūdna!.. Gimtinė, savi, žalias kaimas, sesės daržas—visa taip toli, toli... Ir vilties, kada nors sugrįžti, nėra. Iš sielos viskas išlėkė, išvyko, liko tik amžinas liūdesys. Visos svajonės... išvyko. O krutinėj, toje daug trokštandioje — liūdesys.

Ir dar liūdniau pasidarė. Sodo medžiuos nykiai suklyke, sudejavo paukšteltis.

— Ar ir jam liūdna?..

— ?!

Po mano kojom išlengvo slenka takelis. Meksfaltuotas, blizgantis. Žingsnių aidas sklinda sodo šėšėliuose.

Eina gatvė. Tramvajuje, šalia manęs sėdi jauna moteris. Ji linksmą žvalgosi į menkai apvieslę gatvės vidurį ir šypsoi. Odekolono ir kvėpalų kvapas kutena mano nosį. Ji šypsoi.

— Nejaugi jina! jaučiasi laimingesnė? — išspruko iš mano krutinės atidūksis.

Ji atsigrįžo ir dar labiau nusišypsojo, lyg atspėdamas mano mintį.

— Ach, kaip liūdna! — prakodė ji per dantis. Nustebau. Ji šypsoi ir skundžia-

si liūdesiu...

Kambarys. Keturios žalsvos sienos. Elektros lemputė žalia abažura dar daugiau dažo kambarį žalsva šviesa.

Mažutis stalas pas langą apverstas knygomis ir laikraščių lapais. Per langą įbėgdamas vėjas juos kadena, var-to. Jų šlamesys kažką pasakoja.

Iš kabančio ant sienos paveikslė šypsoi Aneta. Taip melniai, pasilgu-siai.

Įsižiūriu geriau. Jos lūpų kraite liai ima virpėti. Antakiai juda. Šypsoi... Ji turtam kažką nori sakyti.

— Aneta!.. Brangioji Aneta, sak, kakyk ką nors! Aš taip tavęs ilgauos. psutiškail..

Ji surimtėja... Jos nebematau.

Iš apytamsių kambario kampų stiebiai juda, klaukūs šėšėliai. Gatvė girdis žingsniai. Beldžia į duris.

— Atidaryk... E! Vytai!..

— Kas ten?..

— Aš! Ar nupažįsti Petro. Pasiutiškai tavęs, Vytuk, pasilgau—plepa žingdamas kambarin Petras — Zina! esu nelaimingas. Mylimoji mane pametė. Cha, cha, cha! Pasiutiškai liūdna.

— ?!

— Ko nustebei? Kiti mano vietoj išsielvarto verktu, o aš juokinos. Mat žmogus kartais iš džiaugsmo verkia ir išsielvarto juokiasi...

— Tau, turbūt, galvoj maišosi Petrai? — Oi, ne, ne, Vytuk, esu baisiai nelaimingas. Kad mokėčiau melstis dabar galėčiau likti šventu...

— Pienburnis... Baisiai nekenciu tokių vaikų, kurie virsta filosofais!

— Nėpyk, Vytuk, man ištikro liūdna — plepa sėsdamasis Petras. Mat, emė ir pametė mane Eliutė. Cha, cha, cha, cha! Ach, kaip liūdna...

— Nustok vaikui buvęs!

— Zina! šiandien iš to liūdesio ir pietus už 5 mirdeisus valgiau. Vien iš liūdesio!..

— Koks tu vaikiškas... Jis nutilo ir susimąstė. Po valandėlės prakalbo:

— Zina! kaip būtų gera, kad žmogui nereikėtų dirbti. Tik mylėtum ir džiaugtumėsi... O dabar? Tas prakaitas pilvas! Nė galo nesimato. Dirbi ir vis jam...

— Et, durna kalba! Geriau ką nors gero pakalbėkim...

— Bra, šiandien man liūdna apie ką nors kalbėti... Tu negali įsivaizduoti, kaip aš esu nelaimingas. Eliutė mane pa...

— Et, visos Eliutės!.. Trauk devynios, jų yra gana daug — erziniu ji.

— Keistas tu, Vytuk, sunku užmiršti mylimą asmenį...

— Nabagėlis. Eik, todėl, miegoti, pailsėsi, visos Eliutės iš makaulės išeis.

— Tu mane nesupranti, Vytuk... Aš nusižuokiau.

Jis pakilo ir taręs „viso“ išėjo. Jaučiausias laisvas. Man šią valandą norėjosi būti vienam ir todėl stengiausias atsikratyti Petro.

Kalsidoskopo greitumu įvairūs. per gyventi valdai perbėga važduotė. Jie to kie gražūs, artimi sielai ..

Nacių veikimas Lietuvoje.

Jau rašėme, kad praėjusių metų gruodžio pradžioje policija padarė pas žymesnius Lietuvos vokiečių veikėjus kratas ir rado daug nusikalstamos medžiagos apie nacių veikimą mūsų valstybėje. Dabar jau šioje byloje praves tas tardymas. Iš jo matyti, kad Lietuvos vokiečių gyvenimą tvarkė Vokietijos užsienio vokiečiams remti sąjunga. 1933 m. šios sąjungos pirmininkas buvo atvykęs į Kauną susipažinti su svarbiausiais vokiečių veikėjais ir vietoje pastudijuoti veikimo galimumus, kurie būtų suderinti su Vokietijos nacionalistų dvasia.

Jau nuo 1931 m. Lietuvoje pradėjo gana dažnai lankytis Rytų Prūsijos mokyklų sąjungos pirmininkė. Jos dažnai lankymosi tikslas buvo paruošti dirvą naujai vokiečių veikimo krypčiai Lietuvoje. Netrukus didžiausia Lietuvos vokiečių organizacija «Kulturverband» buvo pertvarkyta nacių pavyzdžių, kur visus organizacijos reikalus spręsdavo vienas «vadas». Šis «vadas» tuojuo pasigedo artimesnių padėjėjų. Netrukus jis tapo Vytauto Didžiojo universiteto vokiečių studentų korporacijos «Arminia» nariu. Norėdami daugiau įgyti žinių savo veikimui «Arminia» nariai 1933 metų vasarą vyžiuvo į nacionalsocialistų surengtą stovyklą Rippene, prie Karaliaučiaus. Čia buvo dirbami įvairūs darbai, mokomasi nacių dainų, klausomos «grynų arijų» paskaitos ir t. t. Paskaitose buvo kalbama apie rasizmą, žydų klausimą Vokietijoje, nacionalsocializmą ir kitokį Hitlerio «mokslą». Pragyvenimas ir išlaikymas darbo stovykloje buvo visai nemokamas, o stovyklos organizatoriai kiekvienam jos lankytojui dar primokėdavo po 170 litų. Baigę stovyklauti užsienio naciai buvo veltui vežiojami po įvairias Lietuvos vietas.

1933 m. vasarą «Kulturverband» organizacija Lietuvoje surengė dvi darbo stovyklas — Pilviškiuose ir Geišteriškiuose. Ir čia suvažiuosiusiems vokiečiams buvo nuolat kalama apie vokiečių ir žydų klausimą Lietuvoje. Vakarais stovyklautojai su apylinkių vo-

kiškiu jauniu rengdavo pasikalbėjimus apie nacių Vokietiją, nacių ir jų kovą su žydais. Per šiuos pasikalbėjimus, stovyklautojai apylinkių vokiečių jauniu stengdavosi įtraukti į nusikalstamą nacių darbą Lietuvoje.

Vokiečių Lietuvoje yra gana ne daug. Tai daugiausia Didžiojo karo palaikai. Bet ir jie, nesudarę nė vieno procento Lietuvos gyventojų, vis stengiasi persiimti nacių dvasia ir tą dvasią plėsti Lietuvoje. Kai buvę Klaipėdos krašte pernai sustabdytas priešvalstybinis veikimas, tai ir nacių veikimai Lietuvoje bendrai, beveik išnyko.

Tsb.

DIDINAMAS KAUNO MIESTAS.

Jau kelinti metai miesto taryboje

keliomas klausimas praplėsti Kauno miesto ribas. Norima prie Kauno prijungti ir tas žemes, kurios artimai ruožinamos su priemiečiais. Tarp kitko siūloma prijungti Maisto fabrikus, Julijanaivos, Birutės kaimus ir Petrašiūnus. Šias žemes prijungus, Kauno miestas padidėtų bent šešta dalimi. Ligšiol pamintose kaimuose Petrašiūnuose išaugo tikras miestas su daugybe gražių namų. Gyventojams reikalingas miestieškas susisiekimas ir kiti patogumai. Šis klausimas pasiūstas galutinai išspręsti Ministerių kabinetai.

Tsb.

KAIP KLAIPĖDOS KRAŠTO SEIMELIO ATSTOVAI «LAIKOSI» SAVO NUSISTATYMO.

Šiomis dienomis Klaipėdos krašto miestelyje Priekulėje buvo toks atsitikimas: vokiškoje karčiamoje smarkiai nusigėrė krašto seimelio vokiečių partijos atstovas K. Išėjęs iš karčiamos, jis gatvėje apsikabino telefono

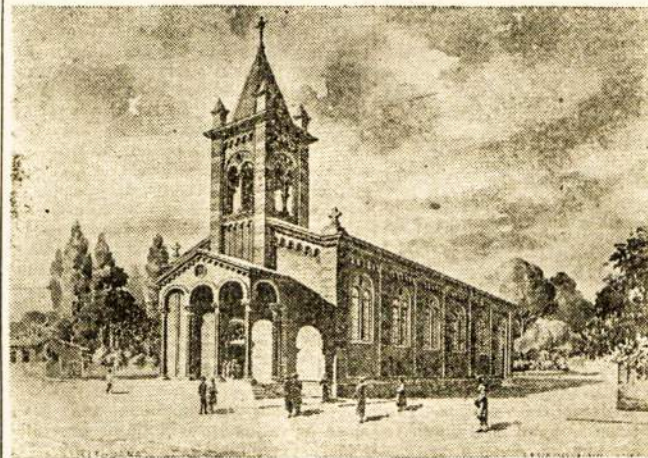
stulpą ir pradėjo šaukti «tvirtai laikimės savo nusistatymo». Jo elgesiu piktinosi ne tik lietuviai, bet ir padoresni vokiečiai, nes atstovas K. seimelio vokiškų partijų gyvenime vaidina svarbų vaidmenį.

Tsb.

BROLI LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenu meratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

STATOMOS BAŽNYČIOS VAIZDAS.

VILLA ZELINA.

Sklypai išsismokėjimui, pigiausiomis kainomis, be įnašo ir nuosimėjų nuo 30\$000 į mėnesį, kv. met. 10\$000.

Artimiausiu laiku bus pastatyta didžiulė lietuvių katalikų bažnyčia, virš 250.000\$000 vertės.

Suinteresuoti gali visuomet patikrinti nuosavybės dokumentus. Daugelis lietuvių jau išsismokėjo savo sklypus ir gavo pas Notarą pilnus dokumentus. Pasirink sau sklypą dabar, nes paskui bus per vėlu. Autobusai nuo Senojo Mercado iki vietos 400 reis

INFORMACIJOS: Prača Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje, Avenida Zelina, 33 pas

KARLO KORKIŠKO.

Viskas praėjo ir nebegrįs... nebe-grįj niekadosi. Kaip gaila tų prabėrusių jaunatvės saulėtų vaizdų... Kaip tūli atliko!

Pamenu...
Tai buvo pavasarij. Gegužės saulėtė nešė gyvybę ir meilę. Aš mylėjau ir džiaugiausi gyvenimu.

Kaip ežero bangos sekė meilės pasaką, kaip saulutė nešė pasaulinį svajonių pluoštus, o žalias šilas skambėjo meilės dainomis aš su Aneta ežerėjau ant žilo, pavirtusio gluosnio ežero pakraščy ir svajojau... Buvau laimingas. Aneta man apie meilę kalbėjo...

Mano mintys nuskrido į gimtą sodą, į ežerą, į Anetos kambarį. Taip gera nors mintimis tas brangias vietas aplankyti...

Pakeliu galva. Iš paveikslų šypsos Aneta. Jos tokia liūdna šypsena.

Apsidairau:
— Ach, aš vėl čia?.. Rodos buvau gimtinėj, ežero pakrantėj...

— Tai sapnas — svėsnibždejo juodi šėšėliniai.

Galvoje užia, sukasi. Kambarį dejuoja šėšėliniai.

Jau nebešypsos iš paveikslų Aneta. Ji rimta, liūdna. Iš juosvų jos akucijų rodo ašaros rieda. Ji verkia.

— Verk, Aneta, padėk man liūdėti.

Taip liūdna pasidarė...

Saulėtas rytas. Gatvėj dūzgia auto, margs suknelių cilės.

Žvalgausi...
— 246 Nr. Tamstai laiškas — paduoda nutukęs laiškanėšys ir eina tolyn. Žiūriu. Anetos braižas.
— Ach, kaip senai jos laišką esu gavęs!

Plėšiu. Drebančiom rankom. Imu skaityti:

Brangus Vyta.

Tavo ilgas tylėjimas priverčia mane abejoti tavo meile... Tu visad buvai man geras, bet kartu ir tolimas, paslaptin gas sfinksas. Aš tavęs nesu pratau...

Užmiršk viską, kas buvo mūsų dievinama... Būk laimingas Retkarčiais prisimink mane...

Aneta.

Lyg dinamitas sprogo sielos gelmėje. Kambarys užė, sukosi, juodi šėšėliniai juokėsi ir kvatojo vaiduoklio balsu. Begalis kaukuolių rodė iššieptus dantis ir kvatojo.

Kraujas puolė į galvą. Pamažu viskas nyko, tilo...

SKELBKITES

TIK „LIETUVY“

Ed. Pažėra.

Kolonizacija.

(pabaiga)

Žiemą apie birželio mėn. būna gana smarkių šalčių. Sniegas čia retenybė. 1928 m. apie Kuritybę buvo pasnigę. Bendrai, klimatas apie Kuritybę geras, sveikas.

Žmones visi ligi vieno sakosi, kad jiems čia geriau, negu Lenkijoje. Dau guma kolonistų atvyko prieš 25—30 metų. Tai vis paprasti nuo ar iš Silezijos sodiečiai. Dabar gi organizuotas gyvenimas kolonijoje, mokyklos knygynai, nuolatinis susisiekimas su miestu žymiai pakėlė jų kultūrą. Ilga praktika žemės ūkyje išmokė juos nebologai ūkininkauti.

Atsiveikinu su maloniais kolonistais, kurie kviečia mane pas juos ilgiau paviešėti arba bent kitų metų atos togas praleisti. Graudu man darosi ir liūdna, kad tai ne lietuviai, o lenkai taip gražiai gyvena, o mūsų broliai traukia sunkų jungą, dirbdami svetimiems. Kaip malonu būtų nuvažiuoti pas savuosius ir Lietviškoj kolonijoj vasaroti. Bet, deja, mes dar savos kolonijos neturim. Ir kyla manyje pasi ryžimas eiti pačiam su foisa į tuos Bra zilijos miškus, kirsti medžius, krūmus drauge su kitais lietuviais sukurti Naują Lietuvą.

V. Gytis.

Iškeliaujant.

Akys ašaromis žydi,
Širdyje gili žaizda.
Vėjas dainą laukų lydi
Su skausmų pilna gaida.

Verkia, rauda mano siela
Iškeliaujant iš namų.
Nepaklausi manęs siela —
Ar keliauti man ramu.

Klykia margosios žuvėdros.
Pajūryje taip nyku...
Šiandie aš piktąsias vėtras
Didžiū džiugusmu sutinku.

Plaukia, bėga baltos burės.
Į jūrūžės žilvą plotą...
Ten likimas man išbūrė
Keltą erškėčiais išklotą.

Akys ašaromis žydi,
O Sieloje taip nyku.
Mane vėjai tepalydi
Keliaujant skausmų taku.

AFORIZMAI.

Visi geri, kurie mus moko daryti gerą, bet geriausias tas, kuris gyvena pagal savo patarimus.

Kad gyvenimas negalėtų pavirsti pragaru — yra įstatymai; kad gyvenimas pavirstų rojum — yra meilė.

Kronika.

BAIGIAMA DR. V. KUDIRKOS VARDŲ RŪMŲ STATYBA

Mokos Dr. V. Kudirkos naujų rūmų statyba beveik baigiama. Kaip teko patirti, nuo š. m. balandžio 1 dienos į naujus rūmus bus perkelta Mokos lietuvių mokykla, kuri dabar dar tebėra senoje patalpoje, rua Dias Leme, 53. Nors naujų rūmų statė buvo įrengta jau vasario 16 d., bet mokyklos nebuvo galima perkelti dėl to, kad buvo neglaistytos sienos iš oro ir nebaigti kiti smulkesni darbai, kurie dabar baigiami.

STEIGIAMAS SINFONIJOS ORKESTRAS.

Praeitais metais «Vilties» Boma Retiro skyrius suorganizavo savo dūdų orkestrą kurio sastatas yra ir po šiai dienai nedidelis — 9—10 žmonių. Didesnio dūdų orkestro suorganizuoti nepavyko. Žinoma, kad tokio sastato orkestras ir didelės pažangos padaryti negalėjo. Dabar kito sumanymas prie to paties orkestro organizuoti dar ir stygų orkestrą, kad vėliau galima būtų sudaryti didesnių simfonijos orkestrą. Mat, stygų instrumentais grojančių yra daug daugiau, negu dūdų.

Dabar Lietuvių Namuose, rua Banderantes, 92 kiekvieną antradienį bus duodamos pamokos įvairiais instrumentais, kaip dūdų, taip ir stygų. Norintieji mokytis groti galės užsirašyti pamokų dieną pas orkestro vedėją, arba pas Boma Retiro «kyriaus» pirmininką. Pamokos bus duodamos nuo 8—10½ val. vakaro. Norintieji mokytis eroti turi turėti, arba užsirašius įsigyti nuosavą muzikos instrumentą.

Tikimasi, kad pavyks sudaryti orkestrą bent iš 20 žmonių, nes norinčių mokytis yra nemažai.

Viltietis.

IŠ «VILTIES» S-GCS VEIKIMO.

Contre.

Artimiausiu laiku «Vilties» Centro

Valdyba darys savo posėdį, kuriame numatoma apsvaistyti keletą svarbių klausimų. Dabar C. V-bos didžiausias rūpesnis yra jaunimo žurnalo išleidimas, kurio pirmas numeris netrukus išeis iš spaudos, chorų didinimas, savo veikimo plėtimas ir kita.

VILLA BELOS SKYRIUJE.

Kovo 1 dieną, Vytauto Didžiojo vardo liet. mokykloje įvyko «Vilties» Vila Belos skyriaus narių susirinkimas Susirinkimą atidarė skyriaus pirm. p. Sinkvičius, kuris trumpoje kalboje parengė narius būti veiklosniais, nes paskutiniu laiku skyriaus veikimas kiek apsnudęs, nevisi nariai lanko su sirinkimus, repeticijas ir t. t. Susirinkime buvo svarstyta: meno sekcijos steigimas, orkestro steigimas «Vilties» žurnalo ir «Lietuvio» prenumeratos klausimas, choro stiprinimas ir kita. Nutarta sudaryti meno sekciją, įsteigti savo nedidelį salioninį orkestrą, prenu meruoti abudu laikraščius, taip pat nutarta didinti chorą, kvieisti jaunimą kuodaugliausiai prie jo dėtis. Į chorą bus priimami ir nenariai. Dėl choro kalbėjo dar p. Stankūnas, kuris trumpai nušvietė dainos reikšmę iševyjoje ir ragino jaunimą eiti dainuoti.

Belietis.

MOKOS SKYRIUJE.

Mokos skyrius ruošiasi pastatyti ant Velykų didelę ir įdomią dramą «Savanoriai», naujoose Dr. V. Kudirkos rūmuose. Mokos skyriaus choras sparčiai žengia pirmyn. Jaunimas nariai lanko repeticijas ir daro didelę pažangą.

BOMA RETIRO SKYRIUJE.

Po vasario 16 d. šio skyriaus veikimas buvo lyg apmiręs, bet dabar vėl pradeda gyvėti. Skyriaus meno sekcija ruošiasi pastatyti du veikalus. Vieną įdomią dramą iš kovų už Lietuvos laisvę bus statoma Šv. Antano de Paray parapljos salėje. Norintieji šią dramą pamatyti, galės jėti paaukoję lietuvių bažnyčios statybai.

Linksma koncerta bus vaidinama kovo 17 dieną, rua Banderantes, 92.

Narys.

Didelė Revoliucija Graikijoje.

Kovo 2 dieną Graikijoje kilo didelė revoliucija. Revoliucija sukėlė karą laivynas, kuris sukilo prieš Graikijos vyriausybę, norėdamas ją nuverst. Revoliucija labai greit išsiplėtė Kretos saloje, kuri randasi Viduržemio jūroje ir priklausė Graikijai. Sukilimui pradėjo vadovauti buvęs ministeris pirmi nlnkas Venizelos.

Paskutinės žinios iš Atenų praneša, kad Graikijos sostinėje esą visiškai ramu, kad revoliucija greitai bus numalšinta ir, kad visos Graikijos salos, išskyrus Kreta, yra ištikimos valdžiai. Valdžios oro laivynas smarkiai bombardavo sukilusius laivus bei sukilėlius. Iš pranešimų matyti, kad revoliucija turėjo labai rimtą pobūdį. Sužeistų ir užmuštų yra iš abiejų pusių. Dar pranešama, kad Kretos saloje, kuri dar randasi sukilėlių rankose, Venizelos įsakymų saūduyta keletas asmenų, kurie buvo ištikimi vyriausybei. Visoje Graikijoje paskelbtas karas stovis. Valdžia paskelbė, kad sukilėliai yra laikomi, kaip piratai ir valstybės išdavikai, todėl su jais ir bus pasielgta, kaip su tokiomis. Nežiūrint valdžios grėsinimų, sukilėliai dar nepasiduoda. Vienas jų admiralas pareiškė, kad jie kausis iki mirties. Kuo baigsis ši baisi revoliucija, tuo tarpu sunku pasakyti. Greičiau sėiai, kaip dažnai būna, kad sukilėliai pralaimės ir jiems teks už tai skaudžiai atsakyti.

POTVINIAI PADARĖ DAUG NUOSTOLIŲ.

Iš Madrido pranešama, kad įvairiose Ispanijos provincijose potviniai padarė nepaprastai daug nuostolių. Žemesnėse vietose pasėliai beveik visiškai sunaikinti. Vietomis nutrauktas sūsisiekimas.

LIETUVIAI GERAI PLAUKĖ.

Vasario mėn. 24 d. įvyko IX-tas S. Paulo skersinis plaukimas. Plaukime dalyvavo apie 3000 sportininkų. Tame skaičiavo 4 lietuvieliai: Balys Ziedas, Albertas Girėys, Balys Janušonis ir Vytautas Andriulis. Plaukt reikėjo Tietė upę pavandenini apie 7 km. Pirmąją vietą ilais metais įėmė iš karto du plaukikai: vienas šaunpaulietis ir rė dežaneirietis.

Iš lietuvių geriausia atplaukė Albertas Girėys, kuris tik per 5 minutes atsiliko nuo kampiono. Paskui Girėituojuan atplaukė Vytautas Andriulis, vėliau Balys Janušonis. Balys Ziedas kaltyje pametė savo numerį, deito nebuvo jo plaukimas užskaitytas ir jis išlipo prie pat finišo. Visi trys lietuvieliai išvystė labai gerą laiką ir greitį, deito jėjo į premijuotų skaičių. Jie gaus iš «A Gazetos» ir iš savo klubo medalius Gaila, kad nedalyvavo didesnis lietuvių skaičius.

E.

JAU PRASIDĖJO KAMPIONATAS.

Šį sekmadienį (kovo 10 dieną) Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyrius pradės žaisti «O Dia» rengiamas kamponatas II-ro rato pirmas rungtynės su vienu brazilu klubu «A.R. Portugēza». Rungtynės įvyks mūsų aikštėje 2 val. p. p.

Visi žaidėjai turi susirinkti 1 val. p. p. Taip pat kviečiame mūsų gerbiama tosidą ir visus prijauciančius

Skaityk ir Platink

„LIETUVI“

Dėdė Mikas.

Romanas.

Apie Kostą ir Antaną Parašysiu jums romaną, Ką jie veikė Lietuvoje Ir ką šiandieną galvoja. Aš su Kostu Lietuvoje Tarnavau vienoj kuopoje. Kai kariuomenėn pakliuvo Jisai dar naujoku buvo. Atvyko pilvą atkišęs Su klumpėm ir apiplyčęs, Net aš daug vargo patyriau Kol naujus rūbus priskyriau. — Pilvą didelį turėjo, Joks mundieras nederėjo. Siuvėjas dirbo per dieną Susiuvė iš dyelių vieną. O kai rūbai buvo duoti Jį pastatė į rikiotę. Viršyla kolkė ir pyko Kad Kostas niekur netiko. Kur jį kyšęs, kur jį statęs Visur jo tas pilvas matės. Jei komanda «žengto» buvo — Mūsų Kostas griute griuro, O grandinis kai šuo loja: «Ei, storpilvį, aukščiau koją!» Leitinantes kai pamatė, Nustobęs akis pastatė: «Iš kur gavot šitą bobą? Jis gadina visą kuopą! Aš tuoj vadui raportosiu, Karvių ganyt atiduosiu». Ir kai tik vadas atėjo, Tuoj raportas prasidėjo:

«Tamsta, vade, čia kuopoje Viskas randasi tvarkoje, Tik apart vieno naujoko, Kurs turi pilvą storąką. Aš jį pašauksiu į priekį. Tamsta, vade, apžiūrėki, Net su kuopa man sarmata Pereiti, kur žmones mato Nuomone jau tokia mano — Tegul tamstos karvė gano». Mūsų Kostui jau ant ryto Vadas davė darba kitą: Rankoje su botagu Vedė karvę už ragu. Bet jie labai apsiriko — Kostas ir čionai netiko. Ganydamas karvę per dieną Jis išmelžė visą piena. Kai karvė be pieno liko Vadui labai nepatiko, Ir tuoj nieko nesiklausęs, Aptaisė jis Kostui ausis. Dar magaryčių pridėjo Daboklėn ant parų dvėjų. Bet jam gerai ir tenai, Kam daboklė—jam namai. Išvertęs pilvą ant narų Išmiegojo pora parų, O kai baumęs jis atliko Jį paskyrė už vežiką. Bet neilgai jis ten buvo, Draskė laužė, kas pakliuvo, Arklius katavojo, plakė, Net vienam išdurė akį. Ir vngiliaut nepaliovė, Arkliams uodegas nupiovė. Gyvulių jis negailėjo, Jų šieną pardavinėjo, Kol viršyla vieną dieną

Sugavo bevagiant šieną Jį arklydėn įsivarė Tisras duris užsidarė, Tlrbūt, gerai jį ten pliekė, Kad jis nebevogt prisiekė. Viršyla nieko nelaukęs, Tuoj grandinį pasiūkaukęs, Įsakė, kad Kostą siųstų Mušt kirminų nuo kopustų. Kostas darže apsisitojo, Apsidairė — sugalvojo: «Na, šetonai, aš dėl jūsu Vėl iškrėsiu gerų šposu. Nors jis mane karsit, Įpjausit, Bet kopustų neragausit». Ir tuoj rankoje su peiliu Ėmė guldyti paeilui Ir kopusto, nors ant dyvo, Neliko nei vieno gyvo. O patsai nugalėtojas, Išlieto vilkdamas kojas, Nebiškio nerusimines Partraukė į kareivines. Ant rytojaus koks skandalas: «Kad jį vėlnia!», «kad jį galas!» «Geriau, kad jįsai pasiuštų, Likom visi be kopustų!» Vadas rimtai susimastė, Net savo pakaušį krapšė: «Kur man dėti tą bestija, Kad jis nieko nesibijų, Ar jį mušęs, ar jį karęs, Nesiliauja savo daręs Reikia siųsti į Varnius Gal jis žmogumi ten bus, Į drausmės batalijoną — Ten padaris jį ploną». Ir mūsų Kostas kitą dieną Gavų palydė a vierą,

Kurs jį su tarnybos lapu Varė į Varnius etapū. Kaip jam klojos, nežinau, Nes daugiau je nemačiau, Tik vėliau po laiko ilgo Sutikau jau jį be pilvo. Jis buvo pasiliuosavęs Vilko bilietą ten gavęs, Jis gyveno Vilkavišky Pas batsiuoj Ilgakiškį. Jis tenai pas savo poną Dirbo sukaitęs už duoną. Bet per pirmosius metus Pramoko lopyt batus. Miško paukštis, miškan žiūri, Nors ir gerą duoną turi, Taip ir Kostas nepaliovė Toj porą batų nudžiovė. Ir jei nebūtų pasprukęs, Būt šaltojoan atsitupes Kol jį sučiups jis nelaukė Švintant į Kauną nutraukė. Jei ne tas vilko bilietas Gal būt radęs Kaune vietą, Kur jis ėjo jį lauk vijo, Nes ir Kaune vilko bijo. Brenda Kostas per purvyną, Bet kur eina pats nežino. Eina be kelio per laukus, Šaltas vėjas šiausia plaukus, Ir vakaras nebetoli, Laikas butų kristi įguolį. Eina vargšas ir galvoja, Kad jam ankštu Lietuvoje. Bet ir jį sutiko laimė — Išsiprašė nakvot kaimo. Jo čia niekas nepažino Priėlaudė, pavalgėdino,

(b. d.)

Seniausi žmonės pasaulyje.

Ar ilgai žmogus gali gyventi?

Seniausio žmogaus Zaro-Agha mirtis sukėlė daug įvairių ginčų. Ar gali žmogus taip ilgai gyventi, kaip tvirtino pats Zaro Agha, kuris esą išgyvenęs 165 metus? Nepaisant materialinių sąlygų, daugelis senių dažnai mėgsta pasigirti, padaugindami savo metus, panašiai, kaip moterys mėgsta sumažinti savo amžių. Vieni mano, kad Zaro-Agha negalėjęs turėti 165 metus, ir mirties metu jis, gali būti, turėjęs ne daugiau kaip 120 metų. Kalkurio net tvirtina, kad iki šiol dar mokslas nežinaš tokio žmogaus, kuris būtų gyvenęs, ilgiau per 110 metų.

Pastarasis tvirtinimas yra neatsitiktinis. Yra žinoma tiksliai patikrintų įvykių, kad žmonės gyvenę 120 ir daugiau metų.

Pagal kai kurias teorijas, norma žmogaus amžiaus ilgis svyruoja tarp 110 ir 120 metų. Jei šiandien labai reikalingas žmogus išgyvena savo norma amžių, tai galima paaiškinti tik ne normaliomis žmogaus gyvenimo sąlygomis, dėl kurių įvairios ligos žymiai sutrumpina žmogaus gyvenimo amžių.

Šveicarijos mokslininkas Galleris savo garsiajam fiziologijos traktate pateikia ilgą amžių žmonių statistiką, kurimi 1000 gyvenimo įvykių nuo 100 iki 110 metų, 60 įvykių nuo — 110 iki

120 metų, 29 įvykius nuo—120 iki 130 metų, 15 įvykių nuo—130 iki 140 metų, 6 įvykius nuo — 140 iki 150 metų ir vieną įvykį — 169 metus.

Iš senovės ilgo amžiaus pavyzdžių matome, kad tada vidutinis žmogaus amžius buvo maždaug toks pat, kaip ir dabartinėje epochoje. Jis žymiai buvo sutrumpėjęs viduramžių epochoje. Žinoma, kad Pithagoras gyveno ilgiau, kaip 100 metų, filosofas Ksenofilas — 106 metus, filosofas Damonaksas — 100 m. Terencija, Cicerono žmona, gyveno 103

m. Kai kurios Romos artistės labai ilgai gyveno. Luceja 100 metų išbuvo vien tik scenoje. Ji išeidavo į sceną 112 metų turėdama.

Kronikose parašyta, kad kardinolas d-Armanjakas, eidamas gatve. 1554 m. liepos 31 d., pamatė palei vieną namą verkiantį 80 metų senį. Kai kardinolas jo paklausė, ko jis verkia, senelis atsakė, kad jį sumušęs jo tėvas. Nustebęs kardinolas panorėjo pamatyti verkiančio senelio tėvą. Įlėjęs į namą kardinolas pamatė tvirtą senį, kuris turėjo 113 metų, kurio paklausė, už ką jis sumušė savo sūnų. „Todėl, — atsakė senis, — kad mano sūnus praėjo pro mano tėvą, t. y. savo senelį, nepasveikinęs su juo“. Be abejo, kardinolas panorėjo pamatyti ir tėvo tėvą, kuris pasirodė turis 143 metus!

Kiekvienam krašte galima rasti dešimti ir net šimtus šimtamečių senių. Kai kurie tokių senių turėjo taip ilgą amžių, kad sunku ir patikėti.

Fuassakas duoda labai daug pavyzdžių, kur žmonių amžius siekė per 150 metų. Jis kalba apie vieną Liucerno kanaaninką, kuris mirė 1346 m., turėdamas 186 metus, ir apie vengrų vyskupą Spodivodą, kuris išgyveno 185 metus.

Tomas Karu mirė 1558 m. sau šio 28 d. turėdamas... 207 metus, ka galima patikrinti Sen-Leonardo parapijos bažnyčioje (Anglijoje) metrikų knygose.

Jis pergyveno dvyliką Anglijos karių.

Neperseniausiai Korsikoj buvo toks įvykis. Į karo naujokų ėmimo įstaigą atėjo augalotas stiprus senis, kuris pa reišė, kad jis jau antrą sykį sulaukęs 21 metų, todėl ir atvyko atlikti karo prievolę. Pradžioje prefektas pamatė, kad jis yra koks nors pamirėlis, tačiau senis įrodė, kad jis turi 121 metus. Šis senis visą savo amžių maitinosi sūriais, daržovėmis, retkarčiais valgydavo ozie-

na; niekad nerūkė ir akių nenešėjo. Šimtamečiai ne tik sulaukia gilių senatvės, bet dažnai esti labai stiprūs ir gali turėti vaikų. Įdomu ir tai, jog yra pavyzdžių, kad šimtamečiai seniai įgyja naujų jėgų, energijos, lyg ir «atjaunėja»... Jiems išdygsta nauji danties, žili plaukai vėl atgauna pirmąkėčią savo spalvą (pav., — Meri Chern turėdama 110 metų), prašvinta akys...

Žinoma, dabartiniiais laikais šimtamečiai yra retas išimtinis atsitikimas. Tačiau šios išimties priežastys slepiasi, be abejo, pačių organizmų pobūdyje ir, gal būt, gyvenimo sąlygose. Kokios tos priežastys? Ar nebūtų galima jos išaiškinti palyginamoju metodu? Ir ar nebūtų galima, žinant šias priežastis, pritaikyti jas «menui ilgai gyventi». Ar negalėtų išimtis progreso kelti tapti bendra taisykle? Kas čia yra ar reali problema, ar iliuzija?

Margumynai.

KUO LAIKOSI LIETUVOS UNIVERSITETO STUDENTAI?

1934 metų statistikos žiniomis aptiktai studentų išsilaukymas šitaip atrodė: 2305 aprūpina tėvai, 414 — giminės, 42 — visai svetimi, 128 gauna stipendijas, 910 tarnauja, 355 verčiasi įvairiu laisvu uždarbiu.

KIEK KAUNE YRA GATVIU.

Prieš karą Kaune buvo 101 gatvė. Tačiau šis skaičius nebuvo tikras, nes vokiečiai paėmę Kauną ir pervardiję jo gatves, rado net 69 be jokio vardo. Taigi, vokiečių okupacijos metu Kaune buvo 170 gatvių. Tapus Kaunui laikinąja Lietuvos sostine, jo plotas padidėjo. Dabar Kaune yra jau 436 gatvės.

MOKSLININKAI KEISTUOLIAI.

Newtonas, garsusis matematikas ir fizikas, būdamas dar penkių metų nu-

stebino savo tėvą. Mat, tėvas kažką tai tokio skaičiavo, net gana painų dalyką ir padarė klaidą. Mažas Niutonukas tuojau tėvui pastebėjo, kad jvyko klaida ir ją atitaisė. Visi tikėjosi iš jo sulaukti didelio žmogaus ir neapsiriko: Niutonas iš tikrųjų tiek išrado įvairių dėsnių, kad nei prieš jį, nei po jo, nieks nesugebėjo tiek išrasti.

KIEK PASAULYJE GYVENTOJU?

Tarptautinė statistikos komisija jau balgia rinkti pirmųjų dešimties metų pereinusių metų davinius.

Jau ir pirmieji komisijos surinkti daviniai yra labai įdomūs. Bendras žemės paviršiaus gyventojų skaičius šio kio daugiau, kaip du milijardai 1930 metų pasaulio gyventojų, kurių buvo 1950 milijonų, prieanglio buvo 1/2 procento.

Europos gyventojų skaičius po D. Karo padidėjo 3 procentais. Kinija dabar turi 450.000.000 gyventojų, t. y. tik 60 milijonų mažiau, kaip visa Europa. Per pirmuosius pereinusių metų dešimt metų Europoj yra įregistruota 3.000.000 vedybų, neskaitant SSSR, kur vedybų apskaičiuoti nėra jokio galimumo.

Per tuos pačius dešimt metų Europoj buvo įregistruota 50.000 savizudijų.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

„LIETUVI“

Kaip Stalinas valdo Rusiją.

Maskvoje, netoli Iljino vartų stovi nauji penkių aukštų CKVKP — komunistų partijos centralinio komiteto rūmai, iš kurių valdoma visa tarybų Rusija.

Viršutiniamė tu rūmų aukšte yra du kabinetai: vienas, skirtas partijos generaliniam sekretoriui ir jo pavaduotojui, kitas — centralinio komiteto sekretoriui, ar sutrumpintai „genseko“, ta ir juos skiria tušėdas kambarys, į kurį, be jų sekretorių nieks neturi teisės įeiti. Šis tušėdas kambarys paskirtas sekretorių sapnietims pasitarimams prieš posėdžius to kolegialinio organo, kuriam formaliai priklauso visa komunistų partijos ir viso krašto valdžia, vadinamam politiniam biurui (Politbiuro).

Likimo viešpačiai.

CK sekretorių darbas vyksta tyloje ir ramioje aplinkoje: nieks be ypatingo reikalo ir specialaus iš anksto sekretoriato leidimo neturi teisės jų trukdyti. Prieš visągalio generalinio sekretoriaus ar sutrumpintai „genseko“ yra „valykla“ — jo sekretoriato viršininko kabinetas, lieso ir gromėdiško Tovstucha, iš kurio ir pats gensekas, būda mas geros nuotaikos, mėgsta pasijuokti tikindamas jį, kad jis «panašus į ožį» iš Tifliso daržų. Bet negražus Tovstucha yra nepažinomas diktatoriaus žmogus: jis nemėgsta kabėti, neturi draugų, tuberkuliozas padarė jį piktą mizantropu. Tas pats Tovstucha rū-

pestingai tvarkė ir ruošė medžiaga dar tuomet, kai daugelis tu, kurių pavardės užrašytos ant sakramentalinių bylų viršelio, dar buvo valdžios viršūnėje ir grąsino pasaulio buržuazijai iš tvankių senojo rusiško Kremlio rūmų.

„Trečias aparatas“.

Tas pats Tovstucha organizavo «trečio telefono aparato» įrengimą gensekui, įjungto į CK komutatorių, per kurį pereina visų CK narių komisarių ir visų kitų, stovinių partijos ir krašto valdžios viršūnėse automatiški telefonai. Dar 1924 m. kai automatinis telefonas dar buvo technikos naujiena, vienas pravažiuojantis deketų komunistas pasiūlė pastatyti bandomąjį automatinį komutatorių. Šitas sumanymas patiko, nes garantavo visišką paslaptį vyriausybės narių pasikalbėjimu, o juk nie kur taip nebijoma špionažo, kaip Maskvoje.

Pesėdis Kremliuje.

Bet Politbiuro posėdžio dieną CK rūmai Iljinkoj stovi tušti. Pagal Lenino laikų tradiciją Politbiuras netuomet neposėdžiauja šituose rūmose: jis posėdžiauja Kremliuje, specialiai paskirtoj tam tikslui patalpoj. Tą dieną Stalinas ir jo pavaduotojas nevažiuoja į Iljanką, bet vyksta tiesiai į Kremli, kur prasideda Politbiuro posėdžiai. Politbiuro posėdžiai būtinai įvyksta

kiekvieną savaitę, o kartais ir dažniau, kai reikia apsvarstyti kokį skubų klausimą. Tomis dienomis Kremlio apsauga sustiprinama, nors ir kitomis dienomis Kremlis suaugojamas gana rūpestingai. Posėdžio salės prieškambarys išsirikiuoja visi tie vyriausybės nariai, kurie pakviesti į posėdį kaip savo srities atstovai. Jie kantrai laukia savo eilės prieškambaryje, ir Tovstucha arba kas kitas iš jo padėjėjų iškviečia juos po vieną į posėdžių salę. Ir jie kviečiami tik tada, kai svarstomas jų sričiai priklausanas klausimas, o jį apsvarčius, tuojau iš salės pašalinami. Niekas, net pats aukščiausias vyriausybės atstovas neturi teisės dalyvauti posėdyje, kai svarstomas ne jo žinybos klausimas. Net CK. VKP organo nariai kurio valdžioj formaliai yra Politbiuras, neturi teisės dalyvauti posėdžiuose be specialaus Stalino leidimo, o Stalinas tokiems leidimams yra labai įykštus. Jis nemėgsta pašalinių akių ir ausų...

Prieš Politbiuro posėdį specialiu automobiliu Tovstucha atvažiuoja į Kremli. Šitas automobilis atveža didelę geležim apkaustytą dėžę. Dėžėje — bylos ir įvairūs dokumentai — medžiaga, paruošta posėdžiui. Tik Tovstuchai yra žinomas jo turinys. Užtat narkomai ir kiti valdžios nariai su didžiausiu smulsumu žiūri į tą dėžę, nes joje slepiasi ne tik jų žinybos bylos, bet dažnai ir jų pačių likimas. Labai dažnai po Politbiuro posėdžio kai kurie jų netenka savo vietos, o kartais pamato ir plėčius Sibiro eniegn nuklotus laukus.

Alkani narkomai. Politbiuras posėdžiauja ilgai, nes be pertraukų pavalyti. Čia pat jiemi paduodama ktra, kumpis, dešra, bar valgo paskubom dirbdami, arba pet trumpetus penkiu minučių pertraukas. O tuo laiku alkani narkomai kantrio laukia prieškambaryje savo eilės, nedirsdami išeiti ir praleisti jų liečiančio klausimo.

Gensek nekladingas.

Politbiuro posėdžiai nestenografuojami, išskyrus ypatingus atsitikimus. Politbiuro sekretorius užrašo tik nutarimus. Gensekas perskaito užrašą ir pasirašo. Nuo to momento šitas partijos direktorijos nutarimas įsigalioja. Tų nutarimų formulavimas dažnai esti labai painus ir neaiškus, bet gensekui faktiškai priklauso jų interpretacijos teisė be atsakomybės už tai, nes juk tai vis Politbiuro nutarimas.

Ir jeigu vėliau iškyla neaiškumai, jeigu atskirus Politbiuro nutarimus vėliau tenka peržiūrėti ir keisti, pagaliam, jeigu tie nutarimai pasirodo prieiingi «generalinei linijai», tai gensekas visuomet gali kaltę primesti kitiems: posėdžio stenogramų nėra, kaip kas balsavo neužrašoma, todėl visuomet galima pasakyti, kad gensekas tuo klausimu buvo pasisakęs kitaip, bet ne norėdamas «priešintis» visam kolektyvui, leido jam padaryti toki nutarimą. Suklydo ne jis, bet visas kolektyvas, o jis, gudrus arbitras, dabar pasako savo pavėluotą asmenišką nuomonę. Taip rašoma Sovietų Rusijos istorija.

PASAULYJ

ITALIJA SUSITARĖ SU ABISINIJĄ.

Kilęs rimtas konfliktas tarp Italijos ir Abisinijos beveik visai likviduotas. Abi susikivirčiusios šalys nutarė praversti neutralinę zoną tarp Etopijos ir Italų Samalijos, kuri turės šesiu kilometrų pločio. Į neutralinę zoną nei viena, nei kita šalis neturi teisės įvesti savo kariuomenės. Nežiūrint į tai, kad italai sutraukė į Rytų Afriką daug savo kariuomenės, didesnio konflikto tarp abiejų valstybių, tur būt neįvyks.

SARRO KRAŠTAS OFICIALIAI PERRUOTOS VOKIETIJAI.

Kovo 1 dieną Sarro kraštas buvo oficialiai perleistas Vokietijai, kuri laimėjo sausio 14 dienos plebiscitą. Sarro sostinėje Sarrbruck įvyko nepaprastos iškilmės, į kurias buvo suvažiuavę tūkstančiai vokiečių iš Vokietijos ir kitų vietų. Ta proga svarbias kalbas pasakė Hitleris ir Gebelsas. Hitleris pažymėjo, jog reikia tikėtis, kad Sarrai perėjus Vokietijai, vokiečių — prancūzų santykiai pagerės ant visados.

Sarro krašto valdžios paskirtas dr. Jung. Hitleris jau paskyrė keletą Sarro vokiečių atstovų į Reichą.

SUSIRGO HITLERIS.

Iš Berlyno pranešama, kad šiomis dienomis susirgo Vokietijos kancleris Hitleris. Hitlerio ligos priežastiniai esą nuodingosios dujos, kurios jį pagavo per didįjį karą. Hitlerio esą užnuodyti plaučiai. Vokietijos reicho vyriausybė, sąryš su Hitlerio susirgimu, prašė Anglijos ministerį John Simoną atidėti kelios dienos savo vizitą Vokietijai, kol pasveiks Hitleris.

AUSTRIJOJ TEISIAMAS EKS MINISTERIS RINTELEN.

Austrijos karo teismas pradėjo nagrinėti buvusio ministerio Romoje Rin

telen byla. Buvęs Austrijos ministeris kaltinamas, kaip valstybės išdavikas, prisidėjęs prie nacių—teroristų, kurie praeitais metais nužudė kanclerį Dolfusą. Jam grėsia mirties bausmė. Šia byla domisi visa Europos spauda.

Iš Vienos pranešama, kad Salzburgo tribunolas šiomis dienomis nuteisė mirtimi 17 nacių—teroristų, dalyvavusių sukilime ir kanclerio Dolfuso nužudime.

PRANCŪZIJA IR ANGLIJA GARANTUOS AUSTRIJOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Iš Vienos pranešama, kad Austrijos kanclerio kelionė Anglijon ir Prancūzijon davusi gerų rezultatų. Anglija ir Prancūzija pritaranti Austrijos vidaus ir užsienio politikai ir pasižadėjo garantuoti Austrijos nepriklausomybę.

SUIMTA DAUG NACIU VIENOJE.

Austrijos policija suėmė 150 vokiečių nacių, kurie mieste norėjo suruošti demonstracijas, sąryš su Sarro srities perėjimu Vokietijai. Kalkurie naciai saukė: «Detchland uberr alles», bet demonstrantai policijos buvo greitai suimti ir padėti į kalėjimą.

KOMUNISTINĖ PROPAGANDA AMERIKOS KARIUOMENĖJE.

Vienas aukštasis Amerikos karininkas padarė pranešimą Kongreso kariuomenės komisijai, kuriame nurodė, kad paskutiniu laiku Amerikos komunistai pradėjo vartoti propagandą kariuomenėje. Jis ragino daryti žygių, kad komunistinė propaganda būtų griežtai suvaržyta. Vienas demokratų atstovas iš Texaso valstybės nurodė, kad komunistinė propaganda Amerikai visai nepavojinga. Amerikos liaudis nepasiduoda komunistų iluzijoms. Jis pažymėjo, kad Amerikoje iš viso yra tik 24.500 komunistų, kurių didesnė dalis yra nesveiko proto.

KUBOJE PADĖTIS RIMTĖJA.

Kuboje darbininkai norėjo paskelbti generalinį streiką, kur policija ir kariuomenės dalys deda pastangas streikui sulaukyti. Streikuojančių palaiko universiteto studentai. Studentai universitete padarė susirinkimą, kuriame svarstė padėties rimtumą. Į universitetą pasiūta aštuoni tankai. Jei studentai nesiliaus kurstę streikuojančius, galės kilti rimtas konfliktas.

ITALIJA DAR GABENA SAVO KARIUOMENĖ RYTU AFRIKON.

Nors konfliktas tarp Italijos ir Abisinijos beveik likviduotas, tačiau Italija dar vis gabena kariuomenę Rytų Afrikon.

TRAUKINIO KATASTROFA PRANCŪZIJOJ.

Netoli Ambares miesto nušoko nuo bėgių greitasis traukinys. Per katastrofą sužeista gana daug žmonių. Kelias iš jų jau mirė. Katastrofos priežastis aiškinama.

NACIAI VIS PROTESTUOJA PRIŠ HAUPTMANO NUTEISIMĄ.

Amerikos vokiečiai — naciai vis neliauja protestavę prieš Hauptmano nuteisimą. Kalkurie Amerikos naciai nurodo, kad valstybės prokuroras Willentz, kuris apkaltino Hauptmaną, esąs žydas. Dabar atsirado du nauji liudininkai, kurie tvirtina, kad Lindbergo sūnų pagrobė ir nužudė keturi asmenys ir kad Hauptmanas esąs nekaltas. Spėjama, kad šie du individai yra nacių papirkti.

BADAS KINJOJ.

Iš Kinijos pranešama, kad Anhwei provincijoje siaučia didelis badas dėl baidos sauros, kuri viešpatauja tame rajone. Daugybė žmonių miršta badu. Tai vienas iš didžiausių bado krizių, kokį iki šiol čia atmenami.

KOMUNISTU ATENTATAI KINJOJ.

Chen-Si provincijoje komunistų grupės užpuolė ramius gyventojus ir juos apilėšia. Per paskutines penkias dienas komunistai šioje provincijoje užmušė daug žmonių, kurių tarpe keletą misijonierių.

PRANCŪZIJOJ PERLAMENTAS SUTEIKĖ MOTERIMS BALSAVIMO TEISES.

Prancūzijos parlamentas priėmė įstatymą 305 balsais prieš 236, kuriuo suteikiama Prancūzijos moterims balsavimo teisė. Įstatymas dar bus svarstomas senate.

PREZIDENTO MASARYK SUKAKTUVES.

Cekoslovakijos Respublikos prezidentas šiomis dienomis šventė savo šimtą metų amžiaus sukaktuves. Ta proga Cekoslovakijoje buvo suruosta didelės iškilmės. Cekoslovakijos prezidento sukaktuvės buvo minimos ir kitose šalyse. Masarykas yra nepaprastai populiarus Cekoslovakijoje ir savo tautiečių labai mylimas ir gerbiamas.

Iš Londono pranešama, kad Anglijos parlamente susirūpinta įvesti nuolatinį oro susisiekimą tarp Anglijos ir Pietų Amerikos. Šis klausimas gyvai svarstomas Oro ministerijoje.

Anglijos ministerio John Simono vizitas Vokietijon atidėtas dėl Hitlerio ligos. Sovietų Rusijos ir Lenkijos vyriausybės nori, kad Anglijos ministeris aplankytų Maskvą ir Varšuvą. Kalbama, kad į Maskvą ir Varšuvą vyksią lordas Eden.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATĄ? SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIEŅŲ IR ĮVAIRENYBIŲ!

A. MAJUS.

(tąsa) 116

Despender, v. išleisti, svaidyti, blaškyti (turta, pinigūs).
Despenderar, v. atkbinti; nuka binti.
Despedeiro, m. praraja; bedugnis; pragorė; pavojus; griuvėsiai.
Despenhar, v. įgrūti, įgarmeti; klaurai žemėn prasmegeti.
Despensa, f. kamara, maisto sandėlis; maisto spinta, sėpa.
Despenseira, f. šeimininkė.
Despenseiro, m. ūkvedys, šeimininkas.
Despentear, v. plaukų sušukavimą ardyti, taršyti sklaistymas.
Desperdicado, adj. laidus, išlaidus; s. m. eikvotojas; fig. — por alg. ką nors be galo pamilti.
Desperdicador, m. eikvotojas, veltleidys.
Desperdicar, v. elkvoti; veltui leisti; švaistyti, blaškyti (turta, pinigūs).
Desperdicio, m. išlaidumas; gaišumas.
Despersuadir, v. atkalbėti, atšnekėti.
Despertador, m. budintojas (žmogus); budintuvas (laikrodys); adj. žadinamas, erzinamas, dirginamas.
Despertar, v. budinti, žadinti; kelti; dirginti, erzinti.
Desperto, adj. pabudintas, pažadintas; prikeltas; išjudintas (išsnūdurio, abejingumo).
Despéza, f. išlaida; išlaidos, iška-

šai.
Despicar, v. atkeršyti; atlyginti; — se, didžiutis, pūstis; kerštauti.
Despido, adj. nuogas, plikas; laisvas, nepriklausomas.
Despiedade, f. negailestingumas; nedievobaimingumas; nežmoniškumas.
Despiedoso, adj. negailestingas; nedievobaimingas; nežmoniškas.
Despimento, m. nurengimas; apnuoginimas.
Despique, m. kerštas; atlyginimas.
Despir, v. išrengti, nurengti, apnuoginti; nuvilkti.
Desplantar, v. išrauti, iškapoti, išnaikinti augalus; gyventojus išvartiti, išnaikinti.
Desplante, f. tam tikra padėtis fechtuojant; narsumas.
Desplumar, v. pešti, rauti plunksnas.
Despojar, v. apilpėšti; nurengti; nu niokti.
Despojo, m. grobimas, plėšimas, niokimas; grobis; pl. palaikai; liekanos, likučiai.
Despontar, v. nulaužti, atbukinti; smaigalį (viršūnę); nužengti, nusileisti; tekėti (saulė, mėnuo); brėkėti.
Desposar, v. sužadėti, sužieduoti; sutuokti.
Desposorio, m. sužieduotuvės; sužadėtuovės; vestuvės; sutuoktuvės.
Desposuir, v. netekti; palikti (to, ką turėjo).
Despota, m. prispaudėjas, despotas.
Despótico, adj. despotiškas.

Despotismo, m. despotizmas.
Despovoação, f. gyventojų netekimas; palikimas be gyventojų.
Despovoado, adj. negyvenamas; be gyventojų.
Despovoador, adj. niokiamas, tyralis vertiamas; s. m. niokotojas, naikintojas.
Despovoar, v. be gyventojų palikti; nuslaubti, nuteruoti.
Desprazér, v. nepatikti; nepatenkinti; s. m. nepasitenkinimas.
Despregar, v. atlupti (kas buvo prikalta vinim); ištraukti vinis (at kalti); išlyginti raukšles; išliesti; — os olos, atidaryti akis.
Despreguicar, v. nuvyti tinginį; — se, pasiraivyti, išliesti.
Desprendado, adj. negabus; netalentingas; nenagngas.
Desprendér, v. atleisti; atrišti; atkabinti; nukreipti (akis).
Despreocupado, adj. nerūpestinga; neprietringas, be klaidingo jositikinimo.
Desprestigiari, v. įžymumą, svarbumą, reikšmingumą atimti (sumažinti).
Despreteçã, f. norų kuklumas; atvirumas; natūrališkumas.
Despretençioso, adj. kuklius; atviras; natūrališkias.
Despretenção, f. — despretençiao.
Desprevenido, adj. neparuoštas; neapgalvotas.
Desprezar, v. paniekinti, paneigti; nesidrovėti.

Desprezível, adj. niekintinas; nemestinas.
Desprezo, m. panieka.
Desprimór, m. tobulumas; tobulybė; nekiliumas; negarbingumas.
Desprimorar, v. atimti kilumą, garbingumą; aptemdinti; — se, įsigyti negarbę.
Desprimoroso, adj. netobulus; nemandagus, „netašytas“ nekilius.
Despronunciari, v. atšaukti skundą; panaikinti kaltivimą, išteisinti.
Desproporçao, f. neproporcingumas; dalių nesuderintumas.
Despropositadamente, adv. nereikalingai; be pagrindo; nesąmoningai.
Desproposito, adj. nedalus; neskoningas; neprotingas; paikiškas; neparankus; netinkamas; ne to laiko.
Despropositar, v. nelaimingai elgtis; niekus kalbėti, išieiti į laukus (kalboj).
Despropósito, m. neapgalvotumas; nelaimintis; nesąmonė; nepadori šneka; nedoras elgesys.
Desprovér, v. neaprupinti maistu (municija); atimti, sunaikinti išteklius.
Desprovidamente, adv. netikėtai, nejučiomis, staiga.
Desprovimento, m. negelbimo būklė; jėgų, maisto netikimas (neturėjimas).
Desqualificari, v. atimti kvalifikaciją, tinkamumą; pripažinti (paskelbti) netinkamu.

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-
ns 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila
Anastacioj, pas atskirus platintojus
visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“
Redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.
(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio
universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir ner-
vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
susikalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETINGA
37-a salos 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

I. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, daro-
me namadas iš viso pasaulio šalių. Už
geriausias kainas ir su pilnomis garan-
tijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-9345.
São Paulo.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė padidin-
nime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplombotas Europoje ir S. Pauly, su
daugelio metų praktikos. — Blombuoja
dantis už 10\$000 su parcelela, arba si-
darbu. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati-
daryta dieną ir naktį. —

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kai-
kurie mūsų skaitytojai nepasirūpi-
no atsilyginti už laikraštį. Kalku-
rie iš jų parašę laiškus, prašydami
nesustabdyti laikraščio siuntinėjim-
o ir zadėdami atsilyginti. Mes
ju pažadams patikėjome ir laikraš-
tį siunčiame. Kiti gi visai nieko
neparasė. Pastariesiems laikraščio
siuntinėjimą būsime priversti sus-
tabdyti.

Dar kartą prašome visų gerb.
skaitytojų, kurie dar nėra savo sko-
lų išlyginę, pasiskubinti tai padary-
ti, nes skolininkai labai ap sunkina
laikraštį.

Mes tikimės, kad mūsų gerb.
skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai
pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir
pigiau negu kitur. Didelis medžiagų
pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias β-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyk-
los su didele 25-u m. praktika ligoni-
nėse ir klynikose specialiai, venerinių
odos ligų, triperį naują, š-rį minkštą
pagydo laikotarpiu 3—5 savaitėjų, sifi-
lis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, maža-
kraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A,
namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v.

p. p.
S. Pauly rua Anhaia, 100 (B. Retiro),
nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.**

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 5 1/2 metų asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurt
p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravio-
skyriaus moterų klynikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne
letiniai spinduliai.

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus
trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kortė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, Žemės pirkimas
ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos
ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso
kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamados ir
pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laiwų išejimas į Europą	
Olympier	23. 2. 35.
Perrier	7. 3. 35.
Macedonier	21. 3. 35.

Kitnos pigios.

Parduodame laivakortės pigiausiomis
negu kur kitur kainomis. Duodame pa-
tarimų visais išeivybės klausimais. Ne-
galintiems atvykti į São Paulo į užklaus-
simus atsakome raštu. Raštų galima lie-
tuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą.
Perkame ir parduodame dolerius
ir kitą svetimą valiutą geriausiomis
kainomis. Šamados. Patarnavimas grei-
tas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Uždraudė integralistų veikimą Rio Grande do Sul estade.

Kaip jau buvo pranešta, Rio Grande do Sul, São Sebastião do Cabu aps kritėje įvyko integralistų suvažiavimas, per kurį kilo konfliktas su vietos policija. Per įvykusį incidentą buvo keletas žmonių užmušta ir daugybė sužeistų. Dabar Rio Grande do Sul estado interventorius davė įsakymą policijos šefui visiškai suvaržyti integralistų veikimą Rio Gr. do Sul estado teritorijoje.

Pasirašyta prekybos sutartis tarp Anglijos ir Brazilijos.

Derybos tarp Brazilijos prekybos delegacijos ir Anglijos vyriausybės pasibaigė sėkmingai. Londone jau pasirašyta nauja prekybos sutartis. Brazilijos prekybos delegacija iš Londono išvyksta į Paryžių. Dėl kaikurių aplinkybių delegacija užtruko Londone kiek ilgiau, negu buvo numatyta.

Vietos spauda pažymi, kad naujos prekybos sutarties sudarymas su Anglija yra labai svarbus įvykis Brazilijos ekonominiame gyvenime. Dabar Brazilija galės žymiai praplėsti savo prekės rinką Anglijoje.

Valstybės saugumo įstatymo projektas dar nepriimtas.

Tur būt, nei vienas Brazilijos įstatymas nesukėlė tiek daug ginčų spaudoje ir valdžios sferose, kaip valstybės saugumo įstatymo projektas, kuris ir po šei dienai svarstomas, diskutuojamas ir vis dar galutinai nepriimtas. Brazilijos seime jis buvo svarstomas jau ke holiška kartų.

Lėktuvo nelaimė Kurityboje.

Iš Paranos estado pranešama, kad Kurityboje įvyko skaudi lėktuvo katas trofa, per kurią užsimušė kapitonas — inžinierius Ariosto de Almeida Damon

Anglijos — Brazilijos prekybos sutartis.

Vietos spaudos žiniomis, Anglijos — Brazilijos prekybos sutartis bus retifikuota Rio de Janeiro šių metų balandžio mėnesį. Dabar Brazilijos prekybos delegacija su ministrių Suoza Costa priešaky randasi Paryžiuje, kur veda derybas su Prancūzija. Iš Prancūzijos delegacija grįž Brazilijon.

Basilio Munhoz randasi Rio de Janeiro.

Žymus Urugvajaus politikas, pasuktinės revoliucijos vadas, generolas Basilio Munhoz nesenai atvyko į Rio de Janeiro. Pravažiudams per Santos uostą Basilio Munhoz S. Paulo spaudos atstovams padarė įdomų pranešimą apie Urugvajaus politinę padėtį ir apie pasuktinę revoliuciją. Generolas tarp kit ko pažymėjo, kad kol Urugvajuje viešpataus prezidento Terra diktatūra, bus dar daug revoliucijų.

Triukšmingas Karnavalas.

Šįmet beveik visoje Brazilijoje karnavalas buvo labai didelis ir triukšmingas. Kaikuriose vietose per karnavalą įvyko smarkių incidentų. Rio Grande do Norte estade, Natal mieste, pasuktinę karnavalo dieną įvyko didelis konfliktas, per kurį užmušta septyni žmonės ir labai daug sužeistų. Mažesnių incidentų įvyko Manaus mieste, Rio de Janeiro ir kitur.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Klebonių kiu kaimo, Pažaislio valśc., Kauno aps.
2. Žungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
3. Katkų Adolfą, kilusį iš Šiaulių
4. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valśc. Kauno apskr.
5. Bučinską Joną.
6. Džidoravičių Joną iš Raguvos.
7. Rliškų Antaną, Ringuvėnų dvaro, Kuršėnų valśc.
8. Bivainį Stasiį, Taujėnų valśc. Ukmergės apskr.
9. Vilnonį Antaną.
10. Vilnonytę — Grebnickienę Oną.
11. Šliužą Joną, iš Anykščių m.

Visi piliečiai, kurie žino paieškoms asmenų gyvenamąsias vietas, tepraneša jų adresus Konsulatui.

Moterišku rūbu siuvėja.

Siuva visoklus moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Mooca).

Reikalingos panelės

su praktika ant mašinos «Overlock» ir darbininkai ant mašinos «Ritolinos» Kreiptis: rua Silva Pinto Nr. 17 Fabrica de Mallas

«LIETUVIŠ — GYVENIMO VEIDRODIS

Pranešimai

Šiuo pranešu, kad šių metų kovo 9 d., 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92 įvyksta Lietuvių Sgos Brazilijoje elitnis valdybos posėdis.

Pirmininkas.

LABAI SVARBU!

Pranešame visiems muzikos mėgėjams, kad Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes 92 kiekvieną antradienį nuo 8 iki 10½ val. vak., duodamos muzikos pamokos įvairiais instrumentais, tiek stygių, tiek pučiamais. Norintieji mokytis gali užsirašyti pas «Vilties» orkestro vedėją pamokų dieną.

«Vilties» Bom Retiro skyr. Valdyba.

Visus, kuriems rūpi kolonizacijos klausimai, kviečiame atvykti į susirinkimą, kuris įvyks š. m. kovo mėn. 24 d. 4 v. p. D-ro Vinco Kudirkos mokykloje, (Mokoje), Rua Caxipó 13.

Initiatoriai.

Dr. Basanavičiaus S-gos Šiaulių skyrius atsiuntė į Curitybą (Paranos es

tada) 100 labai įdomių knygų platinti su 85% nuolaida. Knygos randa si ant rua Dr. Lamenna Lins Nr. 1280 Curityba Paraná. Norintieji pirkti gali kreiptis žodžiu ar raštu minetu adresu.

Platintojas.

Šį sekmadienį, t. y. kovo mėn. 10 d. 3 val. po pietų D. L. Kun. Vytauto mokyklos namuose šaukiamas Lietuvių Moterų Draugijos susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs reikalai, taigi atsilankymas visų narių būtinas.

Valdyba.

JAUNIMO DĖMESIUI.

Šių metų kovo 17 ir 24 d., sekmadieniais, Liet. Namų salėje rua BANDEIRANTES, 92 «Vilties» Bom Retiro skyrius rengia linksmus

VAKARUS

Kovo 17 d. bus vaidinama labai idomi komedija «Namų Židiny», p. L. Stanevičiui režisuojant.

Pradžia 7 val. vak. Pabaiga 12 val. nakt.

GRIEŽ «VILTIES» DŪDU ORKESTRAS.

PIGŪS NAMAI

3:500\$000

- Įvairūs namų tipai iki 19:000
- Vienas kambarys 3.00—4.00
- Virtuvė — — — 2.00—2.00
- Vonia (banheiro W. C.) 1.00—2.00

Kilnojami bet kuria Brazilijos vieta. Iš «cemento asphaltico». (Patentuota sistema), stiprūs, patogūs, atlaikantys bet kokią silumą arba šaltį. Praktiškas įrengimas: senitarinės instaliacijos, instaliacija šaltam ir karštam vandeniui, lašriniai, maudyklės bei vonios, instaliacija elektros šviesos vidaus apšvietimui, vandentėkio, viskas atliekama snig São Paulo miesto prefektūros paskelbtomis statybos taisyklėmis.

Statomo namo kaina nurodyta, kada namas statomas vietoje bent 35 kvm. plote. Toliau imamas mokestis nuo kvadratinio metro atskirai. Pirkusiems interiere pristatome į artimiausią geležinkelio stotį.

Sutarti užsakymai atliekami tik iš kalno imokėjus bent 30%.

Prašantiems siunčiame braižinius bei namų pavizdžius.

Z — I — R — I — V LTD. Inžinieriai Fabrikantai

Fabrikas ir raštinė: S. Paulo — rua Voluntarios da Patria, 178 Tel. 4-9893. Kalbama rusiškai.

Villa Bella

Parduodame žemės sklypus visokiomis kainomis. Taip pat duodame ilgą išsimokėjimui be nuosimėčių. Vietą apgyventa.

Duodame paskolą namų statybai. Dėl smulkesnių informacijų ir apžiūrėjimų sklypų kreiptis: Rua das Primaveraš Nr. 98 Villa Bella. Sekmadieniais: nuo 8 — 11 ir 12 — 18 val.

Šiokiadieniais: nuo 9 — 11 ir 13 — 17 val. J. Augulis.

NAUJIENA!

NAUJIENA!

Š. m. kovo mėnesį išeina pirmas numeris vienintėlio Pietų Amerikoje lietuvių jaunimo žurnalo «VILTIS».

Žurnalas «VILTIS» bus nepaprastai įdomus, įvairus ir gausiai iliustruotas, skiriamas lietuvių išėivių jaunimui.

Žurnalas «VILTIS» eis kas mėnuo, 16 puslapių didumo, didelio formato, ant gero popieriaus ir su gražiu viršeliu.

Žurnalo «VILTIS» kaina, nepaisant didelių išlaidų, bus visiems prieinama. Prenumeratos kaina metams tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą ir kitas Europos žalis metams 15\$000, pusmečiui 8\$000. Į Šiaurinę Ameriką ir Pietų Amerikos valstybes kaina: metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Atskiro numerio kaina 1\$000.

Kiekvieno lietuviuo išėivio pareiža šį žurnalą skaityti ir užsiprenumeruoti. Pasiskubinkite išsirašyti jį jau dabar. Pinigus siusti šiuo adresu:

«VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

Kas atsius 1\$000 pašto ženklais, gaus vieną numerį susipažinimui.